ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA
LJUBLJANA

Št. 205 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 29. avgusta, 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.— [illegible] L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezna [illegible] 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone [illegible] javske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, [illegible] 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 68-04. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Mandžurija

Vsem starejšim čitateljem «Edinosti» je ime Mandžurija dobro znano izza velike rusko-japonske vojne v letih 1904-1905. Vse dolgotrajne in krvave borbe med rusko in japonsko armado so se vršile na mandžurskih tleh. In obe državi sta se borili ravno za nadvlado v tem delu Kitajske. V kitajski državljanski vojni je igrala važno vlogo, ki je znana vsem. Sedaj, ko so krvavi medsebojni boji na Kitajskem končani, je mandžursko vprašanje radi vmešavanja Japonske ostalo nerešeno in nič se še ne ve, kakšna bo nadaljna usoda te kitajske dežele. V Parizu se je sicer podpisala v ponedeljek pogodba proti vojni, toda s tem se niso nikakor rešili mnogoštevilni posestni spori, ki razdvajajo države, majhne in velike. In tak spor je tudi vprašanje Mandžurije, ki bo postajalo tem bolj pereče, čim večja bo moč nove Kitajske, in tem lažje bo povzročilo novo vojno — kljub vsem pogodbam proti njej.

To deželo, do nedavno pašaluk po Japoncih podpiranega umrlega maršala Čangtsolina, obdajajo na severu in vzhodu ruska amurska in obalna pokrajina, na jugu Koreja in zaliv Čili, na zapadu pa kitajska pokrajina Čili ter Mongolija. Meri 952.280 km². Na njenem ozemlju prebiva okoli 28 milijonov prebivalcev. Mandžurija je gorata in gozdnata dežela z bogatimi naravnimi zakladi. V njej se dobi zlato, srebro, baker, svinec, premog, drage kamene in v manjši meri celo železo. Pokrajina je popolnoma agrarnega značaja. Prebivalstvo se peča s pridelovanjem riža, pšenice, ječmena, rži, ovsa, koruze, fižola, graha, krompirja, maka, indiga, tobaka, lanu, bombaža itd. Mandžurija je v političnem oziru razdeljena na tri province. Severni del nazivljejo Hailungkiang, srednji Kirin in južni del Šengking, kjer se tudi nahaja glavno mesto Mukden.

Mandžurija je tvorila v zadnjem stoletju pozorišče plemenskega boja med Mandžurci in Kitajci. Prej je bila dežela za zadnje zaprta. Kitajski cesarji iz rodovine Mandžu, ki so gospodovali na Kitajskem od leta 1573 dalje, so smatrali Mandžurijo za svoje oporišče in spričo tega so v njej hoteli ohraniti mandžurski jezik in mandžurske običaje. Vdali so se pritisku Kitajcev šele v prejšnjem stoletju spričo ogroževanja dežele po Rusih in dopuščali naseljevanje. Kitajski naseljenci so začeli trumoma prehajati mejo reko Liau. Njihovo naseljevanje so podpirali tudi Rusi. Gradba vzhodno-kitajske železnice, ki je peljala na eni strani do Port Arturja in reke Liau, na drugi pa do težko dostopne mandžurske province Hailungkiang, je olajševala naseljevanje tudi po severnih pokrajinah. Mandžurija je na ta način postala kitajsko ozemlje že tedaj, ko sta tukaj proti koncu prejšnjega stoletja trčila skupaj ruski in japonski imperializem.

Po polomu mandžurske dinastije v letu 1911. so Mandžurci, ki so že pred desetletji sprejeli kitajski jezik in kitajske običaje, izgubili vsak čut do svoje narodnosti. Do tedaj jih je sicer še večina ohranila mandžurska imena, ki so tvorila v prejšnjih časih najboljše priporočilno pismo za višjo uradniško karijero, ali po revoluciji je odpadel tudi ta zadnji preostanek mandžurstva: imena so bila takoj pokitajčena.

Naseljevanje Kitajcev po Mandžuriji je zadnjih 17 let silno napredovalo. Največ naseljencev dajajo tri severne kitajske province: Čili, Šantung in Honan. Izseljenci iz Šantunga se prepeljejo iz pristanišča Čifu po morju do Dairena, odkoder se peljejo premožnejši z železnico, ubožnejši pa peš ob južno-mandžurski železnici navzgor do Mukdena, kjer se srečajo z izseljenci, ki prihajajo do cilja vzdolž severokitajske državne železnice. Mukden je nekako središče za razdeljevanje naseljencev. Oblasti vodijo razmeroma dobro naseljevalno politiko. Došlece vprašajo po prvotnem poklicu in ker imajo opraviti v pretežni večini le s kmeti, se pri določevanju ozemlja ozirajo na predmet, katerega so poljedelci v prejšnji domačiji gojili. Dotok je tako velik, da je treba naseljence poštljati že v ozemlja ob reki Amurju ali pa v precej negostoljubne in divje kraje, ki meje na Korejo. Naseljevanje olajšuje tudi v zelo veliki meri okoliščina, da so se Kitajci s podporo Japoncev priučili gojenju drobnozrnatega in hitrozorečega riža, ki spričo vročine uspeva celo ob Amurju in ki stavlja ubožnejše naseljence izven nevarnosti morebitne lakote. V Mandžuriji najdemo danes še okoli 11 milijonov hektarjev neobdelane zemlje, medtem ko je bilo v zadnjih letih na novo obdelanih 700.000 hektarjev.

Prebivalstvo Mandžurije se ceni danes, kakor že gori povedano, na 28 milijonov duš. V zadnjih dvajsetih letih se je pomnožilo za nič manj kot 23 milijonov oseb. Čistokrvnih Kitajcev je okoli 24 milijonov in samo 2 milijona prebivalstva se še prišteva med potomce Mandžurcev. V Čangtsanu in Supingkaju prebiva nekaj stotisočev Mongolcev, ki se pa potiskani od Kitajcev izseljujejo proti zapadu v notranjost Mongolije.

O kitajskem naseljevanju v Mandžuriji obstoja zelo dobra statistika južnomandžurske železniške družbe. Ista obsega v prvi vrsti Kitajce, ki se peljejo iz Mukdena proti severu v Čangčun. Južno od Mukdena ni skoro najti proste zemlje in Kitajci, ki se naseljujejo severno od Mukdena, uporabljajo spričo izdatne denarne podpore po mukdenski vladi za svoj prevoz železnico. Južnomandžurska železniška družba je v poslednjem poslovnem letu, ki se je končalo 31. marca t. l., naštela 960.000 novih naseljencev, ki so se odpeljali v Čangčun. Devetdeset odstotkov teh izseljencev je nadalje uporabilo vzhodnokitajsko železnico proti Hardinu in še dalje proti severu, medtem ko jih je le 10% odšlo čez Kirin v smeri proti Koreji.

Preostaja nam še nekaj zanimivih podatkov o stališču Japonske napram Mandžuriji. Japonska statistika je naštela v Mandžuriji en milijon Japoncev. To ne odgovarja resnici, kajti Japonci so vtaknili vanjo 800 tisoč Korejcev kot prebivalcev svoje narodnosti. Japoncev je približno 180.000, izmed katerih je preko 100.000 nameščencev južnomandžurske železniške družbe. Preostaja tedaj okoli 80.000 pravih japonskih naseljencev. V Mandžuriji imamo več Rusov nego Japoncev. Vlada v Tokiju je vedno podpirala naseljevanje Japoncev na mandžurskem ozemlju, do sedaj pa skoro brez vsakršnega uspeha. Japonec namreč ne more prenašati mandžurskega podnebja, ki ima skrajno ostro zimo in silno vroče poletje. Razen tega ne more dajati Japonska Mandžuriji potrebnega krepkega kmetskega prebivalstva spričo dejstva, ker japonski kmet noče o izseljevanju ničesar vedeti. Iz Japonske se izseljujejo le mali obrtniki, priložnostni delavci in mali trgovci, ki bi radi hitro obogateli. Teh 80.000 samostojnih Japoncev na mandžurskem ozemlju je popolnoma odvisnih od kitajskih kmetov, ki jih pri vsakršnem najmanjšem vmešavanju Japonske bojkotirajo in s tem prisilijo postopno k povratku v japonsko domovino.

Iz navedenega sledi, da se nahaja japonska naseljevalna politika v Mandžuriji na peščenih tleh. Japonci sicer računajo na večne nemire in zagotavljajo, da bo po prenehanju kitajske meščanske vojne padlo tudi izseljevanje Kitajcev v Mandžurijo. Ti računi so pa zgrešeni spričo preobljudenosti današnje Kitajske, ki smatra Mandžurijo za edino pokrajino, ki lahko izpolni želje izseljujočega se kitajskega kmeta. Radi tega leži na dlani, da se nobena kitajska vlada ne bo Japonski na ljubo odpovedala pravicam do Mandžurije, pa čeprav naj bi se to zgodilo zavoljo ljubega miru. Bližnja bodočnost bo to naziranje brezdvomno potrdila.

Bratianu bi potoval v Italijo

BUKAREŠT, 28. Listi poročajo, da bo romunski ministrski predsednik Bratianu v kratkem potoval v Italijo.

Ekspedicija vojvode Spoletskega na Karakorum

MILAN, 28. Milanski poštat je prejel od vojvode Spoletskega sporočilo, da je italijanska ekspedicija na Karakorum, ki ji on načeljuje, že pričela svojo pot proti gorovju. Dne 20. maja je ekspedicija prispela s parnikom «Cracovia» v Bombay, odkoder je na povabilo, ki ga je poslal indijski podkralj lord Irvin vojvodi Spoletskemu, krenila proti Simli. Radi izredne vročine, ki je večkrat dosegla 40 stopinj C v senci, je bilo potovanje dokaj naporno. Po enotedenskem bivanju v Simli, kjer so bili vojvoda Spoletski in njegovi spremljevalci gostje podkralja lorda Irvina, je ekspedicija odpotovala v Rabal Pindi, izhodni točki za potovanje proti Kašmiru, kjer je bila zbrana prtljaga in pripravljen raznovrsten material, ki ga bo ekspedicija rabila pri potovanju v gorovje. Dne 20. junija je vojvoda Spoletski odrinil s svojimi spremljevalci proti Srinagi, kjer je bil gost načelnika tamošnjih angleških oblasti g. Hobbela. Ekspedicija se je ustavila v Srinagi kakih 14 dni in se je tekom tega časa preskrbela z živežem in s šotori ter najela večje število domačinov, ki so bili uvrščeni v karavano kot nosilci in vodniki. Dne 7. julija je ekspedicija, razdeljena v tri skupine, krenila na pot proti Balistanu. Prvo skupino sta vodila stotnik Cuggia in odv. Balestrieri, drugo, ki je odrinila dan pozneje, je vodil neki domačin, tretji pa, ki je odrinila naslednji dan, je načeloval vojvoda Spoletski, ki ga je spremljal Anglež Steane, dober poznavalec tamošnjih krajev ter tolmač za razna narečja, ki jih govorijo ondotni prebivalci. Po tridnevnem potovanju je ekspedicija dospela preko prelaza Razdanghain, visokega 3500 metrov, v dolino Gorai, odkoder se je v naslednjih dneh povzpela ob bregovih reke Chiscie Ganga do Peshvarija. Skupina vojvode Spoletskega se je nato povzpela po dolini reke Burgi do Sar Sangh La-ja, visokega 4230 metrov, in dne 15. julija je dospela do prelaza Burgi, kjer je zagledala mogočno pogorje Karakoruma. Pot čez prelaz je bila nevarna radi ledu in snega. Vojvoda Spoletski je prenočil v Nosul Adurju, ki se nahaja v višini 4400 metrov, in naslednji dan je krenil s svojimi spremljevalci v dolino Inda kjer so se dne 17. julija zbrale vse tri skupine. Ekspedicija vojvode Spoletskega je dosegla s tem potovanjem precejšen uspeh, če se upošteva, da se ji je posrečilo priti s 240 konji in 16 tonami tovora preko nevarnega prelaza Burgi. Dne 21. julija je ekspedicija, spet razdeljena v več skupin, krenila proti Ascaleju, kjer je v višini 3063 metrov pripravila zalogo materiala za znanstveno-hribolazno ekspedicijo, ki se bo odpravila na pot prihodnje leto. Nato se je ekspedicija vrnila preko gore Scoro La (5181 m) in prelaza Dras v Srinagar. Zdravstveno stanje vojvode in njegovih spremljevalcev je izborno.

OBČINSKI TAJNIKI POSTANEJO DRŽAVNI URADNIKI

RIM, 28. Uradni list «Gazzetta Ufficiale» objavlja kr. ukaz-zakon z dne 17. avgusta 1928, št. 1953 glede pravnega in gospodarskega položaja občinskih tajnikov. Najvažnejša določba v tem ukazu-zakonu je ta, da postanejo občinski tajniki državni uradniki.

On. Belluzzo v Poadižju

RIVA (ob Gardskem jezeru), 28. Iz Milana je sinoči prispel semkaj minister za javna dela on. Belluzzo s svojo družino. Davi se je odpeljal proti Poadižju, kjer bo ostal nekaj dni.

Proces proti mafiji

TERMINI IMERESE, 28. Proces proti mafiji se nadaljuje. Vsi obtoženci izjavljajo, da so nedolžni. Izjemo dela le zločinec Alessandro Avellino, ki je bil že dva krat obsojen na dosmrtno ječo; priznal je, da je nekemu človeku poslal grozilno pismo in zahteval denarja.

General Nobile v Milanu

Obisk pri materi inž. Pontremolija

MILAN, 28. General Nobile je danes predpoldne prispel v Milan. Ob 11. uri je posetil mater inž. Pontremolija, enega izmed učenjakov, ki so se udeležili polarne ekspedicije, in ki je izginil z ovojem «Italije». Razgovor z gospo Pontremolijevo in njenim drugim sinom je trajal dolgo.

Ob 15. uri se je general Nobile odpravil v prostore Avtomobilskega kluba, kjer so bili zbrani vsi člani milanskega pomožnega odbora. Pri sprejemu sta bila navzočna še dva druga člana ekspedicije: inž. Troiani in novinar Tomaselli.

Gr. uff. Mercanti je pozdravil z navdušenimi besedami generala in ostala člana ekspedicije ter je izrazil upanje, da se bodo rešili tudi vsi oni, ki se še pogrešajo.

Isto upanje je naglasil v svojem odgovoru tudi general Nobile; zahvalil se je obenem milanskemu mestu, ki je gmotno prispevalo pri organizaciji ekspedicije.

Večja skupina meščanov je priredila generalu Nobileju na ulici prisrčne ovacije.

Ministrstvo za aeronavtiko

v spomin majorja Del Prete-ja

RIM, 28. «Foglio d'Ordini» aeronavtičnega ministrstva objavlja:

«Major aeronavtike Karel Del Prete, v katerem sta bila poleg navdušenja in drznosti združena tudi temeljita priprava in največje izkustvo, je preminul; do poslednjega hipa svojega plemenitega življenja se je kazal najčistejšega sina nove Italije in izvrstnega, neprekosljivega junaka zračne armade.

Obvladal je trikrat Atlantiški ocean in dvakrat prekosil svetovne rekorde ter si je znal zagotoviti občudovanje sveta, dobro delujoč v prid domovine. Ponosni na tega tovariša-borca, se poklanjamo njegovim s slavo ovenčanim zemskim ostankom in prisegamo, da bomo z novimi in vedno bolj drznimi podjetji počastili neizbrisni spomin junaka, ki se je žrtvoval za veličino italijanske aeronavtike.»

Delovanje albanske skupščine

Vprašanje spremembe ustave

TIRANA, 28. Ustavodajna skupščina je na svoji včerajšnji seji odobrila sklepe komisij za potrditev mandatov. Vsi mandati so bili potrjeni. Nato je bilo imenovano predsedništvo, ki se je sestavilo tako-le: Pandeli Evangeli, predsednik; Ferid Vokopola, podpredsednik; Sereggi, tajnik; Feqry Russi, kvestor.

Jutri bo skupščina imenovala komisijo poslancev, ki bo morala predložiti poročilo o reformi ustave. Členi, ki se tičejo spremembe režima, bodo predloženi s posebno nujnostjo.

Izjalovljen atentat na višjega španskega uradnika

BARCELONA, 28. Listi poročajo, da je bil g. Garcia, višji prefekturni uradnik, ko je sedel s svojo družino in nekaterimi prijatelji pri večerji v Milagru, kjer se je mudil na letovišču, napaden od nekega neznanca, ki je nenadoma vdrl v sobo ter ga skušal zabosti z bodalom. Navzočni so ga pa pravočasno zgrabili ter ga izročili policijskim organom. Na policiji se je napadalec izkazal za Frana Dante-ja, rodom Španca, in je izpovedal, da je anarhist in da je bil izgnan iz Francije, kjer je nekoga ranil. Izjavil je dalje, da Garcie ni poznal, hotel ga je pa umoriti samo zato, ker je vedel, da je vplivna oseba.

Napadalec se je ponoči obesil v svoji celici v joči.

Samomor varšavskega industrijalca na Dunaju

DUNAJ, 28. Industrijalec Silbermann, doma iz Varšave, je včeraj skočil s 5. nadstropja hotela, v katerem je bil nastanjen, ter obležal na mestu mrtev. Nesrečnik je priletel na steklen strop neke kavarne v ulici Ringstrasse, ga predrl s svojim telesom ter nato zadel nekega državnega uradnika, ki se je tedaj mudil v kavarni. Uradnik je zadobil precej hudo poškodbo na rami. Zdi se, da si je Silbermann vzel življenje radi hude živčne bolezni, radi katere se je do pred kratkim zdravil v nekem sanatoriju.

Dr. Korošec in dr. Marinković

na Bledu pri kralju

LJUBLJANA, 28. Ministrski predsednik dr. Korošec je sinoči incognito odpotoval iz Beograda na Bled. V Ljubljano je prispel danes zjutraj in se je s kolodvora odpeljal v avtomobilu naravnost proti Bledu, kamor je prispel ob 9.20. Tu je izstopil v hotelu «Petran», kjer se je preoblekel in je nato takoj odšel v «Suvobor» h kralju v avdijenco. Kralj ga je sprejel ob 10.50 in avdijenca je trajala poldrugo uro. V hotelu, kamor se je bil dr. Korošec vrnil, so ga novinarji obsuli z raznimi vprašanji, vendar pa ni hotel dati nobene politične izjave. Ob 1. uri je spet odpotoval, rekoč, da gre na oddih v planine.

BEOGRAD, 28. Zunanji minister dr. Marinković, ki se je včeraj vrnil v Beograd, je odpotoval nocoj na Bled, kjer bo poročal kralju o pripravah za prihodnje zasedanje Družbe narodov v Ženevi, ki se prične 3. septembra. Izgleda, da bo dr. Marinković odpotoval z Bleda naravnost v Ženevo.

V zunanjem ministrstvu je bil ustanovljen poseben odbor, ki zbira material, nanašajoč se na vprašanja, katera so na dnevnem redu jesenskega zasedanja Družbe narodov.

Člani jugoslovenske delegacije se bodo sestali na Jesenicah z dr. Marinkovićem in bodo skupno z njim odpotovali v Ženevo, kamor bodo prispeli v soboto ali nedeljo.

BEOGRAD, 28. Radi odhoda ministrskega predsednika dr. Korošca in radi pravoslavnega praznika Gospojna, je vladalo danes v beograjskih političnih krogih mrtvilo. Vršila se je samo konferenca nekaterih radikalskih prvakov z Ljubo Davidovićem. Po konferenci so novinarji vprašali voditelja demokratske stranke, kakšno stališče zavzema njegova stranka napram zahtevam KDK za revizijo ustave. Davidović je odgovoril, da je demokratska stranka obrazložila svoje tozadevno stališče že povodom svojega zadnjega kongresa.

Pribićević v Kranju

BEOGRAD, 28. Svetozar Pribićević, voditelj KDK, ki se že več dni nahaja na Bledu, bo jutri odpotoval v Kranj, kjer bo gost župana Pirca. Povrnil se bo nato spet v Zagreb, kjer bo nadaljeval svoje politično delovanje.

V jugoslovenski radikalski stranki

Glavni odbor proti Vukićeviću

BEOGRAD, 28. V beograjskih političnih krogih se živahno komentira včerajšnja seja radikalskega glavnega odbora in na tej seji sprejeta resolucija, ki pomeni, glasom izjav poučenih krogov, pričetek borbe med Veljo Vukićevićem in glavnim odborom radikal. stranke. Glavni odbor je na včerajšnji seji ugotovil, da je Velja Vukićević samovoljno postopal in prekršil pravila stranke z ustanovitvijo nekakšnega političnega sekretarijata. Izdan je bil sedaj poziv na krajevne odbore, naj se ne ozirajo na navodila Velje Vukićevića in od njega ustanovljenega tajništva.

O tem vprašanju bo podrobnejše sklepal še širši glavni odbor stranke, ki se bo sestal pod predsedništvom Ace Stanojevića v prvi polovici septembra. Odbor bo baje sklepal tudi o izključitvi Vukićevića in o sklicanju strankinega kongresa.

Radikalski beograjski tisk je napram poslednjim dogodkom v stranki zelo rezerviran.

BEOGRAD, 28. Danes dopoldne je posetil odpravnika poslov v jugoslovenskem zunanjem ministrstvu dr. Šumenkovića tukajšnji ameriški poslanik Prince in mu izročil za jugoslovensko vlado noto ameriške vlade, v kateri vabi minister Kellogg Jugoslavijo, naj tudi ona pristopi k protivojni pogodbi.

V razgovoru z novinarji je poslanik Prince izrazil nado, da bo že jutri ali pojutrišnjem lahko poročal svoji vladi o povoljnem odgovoru beograjske vlade.

KDK ne bo odposlala svoje delegacije v Ženevo

BEOGRAD, 28. Današnja «Politika» je priobčila vest, da namerava KDK odposlati na jesensko zasedanje Družbe narodov, ki se bo vršilo v Ženevi, svojo posebno delegacijo, ki naj bi informirala mednarodno javnost o željah in zahtevah KDK.

Glasom izjav poučenih krogov ta vest ne odgovarja resnici.

Dementirana vest

BEOGRAD, 28. Agencija «Avala» javlja: Nekateri inozemski listi so priobčili vest, da je bil ogenj v «Seljaškem domu» podtaknjen in da je bila tekom demonstracij v Zagrebu vržena bomba v grobnico Stjepana Radića. Pooblaščeni smo izjaviti, da so te vesti tendenciozno in brez sleherne podlage. V vsej deželi vlada mir.

Po sklenitvi protivojne pogodbe

Komentarji listov - Izmenjava brzojavk med Coolidgejem in Doumergueom

PARIZ, 28. Listi posvečajo svoje uvodnike sklenitvi protivojne pogodbe in povdarjajo važnost tega dogodka.

«Petit Parisien» pravi, da sta Kellogg in Briand po vsej pravici lahko ponosna, ker sta s svojim delom koristila človeštvu. «Petit Parisien» piše, da je Pariz, ki je poln zgodovinskih spominov, ponosen, ker je bil izbran za kraj, kjer se je krstila nova doba v zgodovini človeštva. «Matin» in «Oeuvre» naglašata, da se je od zaključka poslednje vojne marsikaj spremenilo, kar dokazuje tudi prisrčni sprejem, ki je bil prirejen v Parizu dr. Stresemannu. «Homme Libre» pravi, da je pogodba seme, ki mora obroditi sad. «Volonté» piše, da se je zgodilo prvi krat v zgodovini človeštva, da je bila podpisana mirovna pogodba, ki ni imela vojno kot predhodnico. «Peuple» meni, da bo morala bodočnost konsolidirati mir, čigar temelji so bili postavljeni s pravkar podpisano Kelloggovo protivojno pogodbo.

Povodom sklenitve pogodbe je predsednik Združenih držav poslal g. Doumergueu, predsedniku francoske republike, naslednjo brzojavko:

«Z velikim veseljem in obenem z velikim zadoščenjem izražam Vam in potom Vas zastopnikom držav, ki so se zbrali v Parizu, svoje prisrčne častitke radi srečnega zaključka pogajanj, započetih med Francijo in Združenimi državami v svrho sklenitve pogodbe, s katero se pogodbeniki odpovedujejo vojni kot sredstvu nacionalne politike ter se obvezujejo, da bodo iskali rešitev nesporazumljenj samo z mirnimi sredstvi.

Ta korak je velike važnosti za ohranitev mirnih odnošajev med posameznimi državami in je obenem važna listina v zgodovini civilizacije. Združene države so bile deležne privilegija, da so lahko prispevale k zmagi mirovnega gibanja, in v zadoščenje jim je, da so v družbi s Francijo in drugimi miroljubnimi državami zapisale v mednarodno pravo eno izmed največjih aspiracij človeštva.»

Predsednik Doumergue se je Coolidgeu zahvalil za brzojavko in tudi s svoje strani podčrtal važnost protivojnega pakta.

Minister Briand je povabil sinoči, v imenu francoske vlade, vse polnomočne zastopnike pogodbenih držav na večerjo, ki se je vršila v Quai d'Orsayu. Povabil je tudi diplomatični zbor, ministrskega predsednika Poincaréja, člane vlade, predsednika parlamentarnih komisij za zunanje zadeve, predsednika senata in mnoge druge funkcionarje raznih ministrstev.

Po večerji je bil na Quai d'Orsayu prirejen svečan sprejem.

Takoj po sklenitvi pogodbe je Kellogg poslal iz Pariza vsem državam, pri katerih imajo Združene države akreditirane zastopnike, povabilo, naj pristopijo k protivojni pogodbi. Briand je s svoje strani poslal slično povabilo Rusiji in republiki Ekvador; Washington namreč s tema državama ne vzdržuje diplomatičnih stikov. Danska, Romunska in Perù so še tekom dneva brzojavile, da pristajajo na protivojno pogodbo.

kve, je samosvoj... nik že v pondeljek izročil Litvinovu uradno povabilo francoske vlade, naj tudi ZSSR pristane na Kelloggov pakt pod istimi pogoji kot vse ostale države. Obenem je poslanik izročil Litvinovu prepis pakta. Litvinov je prosil zastopnika francoske vlade, naj bi mu predložil seznam vseh vlad, ki so dobile podobno vabilo.

Medparlamentarna konferenca, ki zaseda v Berlinu, je poslala vsem zastopnikom pogodbenih držav pozdravno brzojavko povodom sklenitve protivojnega pakta.

Nemški zunanji minister dr. Stresemann je odpotoval danes ob 12.30 proti Badenu v Nemčiji. Na postaji so se poslovili od njega Briandov zastopnik in člani nemškega poslaništva. Ko je vlak zapuščal postajo, so člani nemške kolonije pozdravljali dr. Stresemanna z gromkimi «Hoch»-klici.

Predsednik republike Doumergue je povabil nocoj v grad Rambouillet na svečano pojedino vseh štirinajst diplomatov — dr. Stresemann se je bil opravičil —, ki so podpisali protivojno pogodbo. Pojedine so se udeležili tudi poslaniki pogodbenih držav, člani vlade in mnogi drugi.

Japonsko-kitajski spor

Odgovor nacionalistične kitajske vlade na japonsko noto

ŠANGAJ, 28. Listi so objavili noto, ki jo je kitajska nacionalistična vlada odposlala japonski vladi v odgovor na njen protest radi odpovedi kitajsko-japonske pogodbe. Nota pravi med drugim, da se kitajska nacionalistična vlada nikakor ne strinja z japonsko vlado glede tolmačenja člena 26. omenjene pogodbe, češ, da bi se morala pogodba avtomatično obnoviti vsakih 10 let, če ni bila odpovedana 6 mesecev pred potekom tega roka. Dalje pravi nota, da je kitajska nacionalistična vlada že izjavila, da ni pripravljena podaljšati obstoječih pogodb, bodisi, da so že zapadle ali ne, če niso bile sklenjene po načelu enakopravnosti; zato da bi morale pogodbene stranke po običajnem mednarodnem postopanju skleniti nove pogodbe, in to v svrho zboljšanja mednarodnih odnošajev in uresničenja teženj kitajskega naroda, ki stremi po razvoju lastnega nacionalnega gospodarstva. Končno izraža nacionalistična vlada v noti iskreno nado, da bo japonska vlada imenovala svoje delegate, ki naj pričnejo pogajanja za sklenitev nove pogodbe, ki bi okrepila prijateljske odnošaje med obema državama.

Izjave min. Zaleskega

odnošaji z Litvo in o Kelloggovem paktu

PARIZ, 28. Poljski zunanji minister Zalesky je podal novinarjem nekatere izjave o odnošajih med Poljsko in Litvo. Dejal je, da dosedanja pogajanja med obema državama še niso dovedla do zadovoljivih uspehov, a poljska vlada še ni izgubila upanja, da se bodo vsa kočljiva sporna vprašanja dala zadovoljivo rešiti. Poljska ne goji nikakih zahrbtnih namenov proti svoji sosedi.

Kar se tiče Kelloggovega pakta je Zalesky naglasil, da je protivojna pogodba velike važnosti in da bo gotovo prispevala k izboljšanju odnošajev med Poljsko in sosednjimi državami.

Priprave za evharistični kongres v Sidneyu

SIDNEY, 28. Veliko število vernikov in višjih katoliških cerkvenih in laičnih dostojanstvenikov prihaja iz vseh krajev sveta v Sidney, kjer se bo prihodnji teden otvoril mednarodni evharistični kongres. Računajo, da bo prispelo v Sidney kakšnih 35.000 oseb iz inozemstva. Papeški odposlanec kardinal Cerretti, ki je v nedeljo prispel v Melbourne, bo v četrtek v Sidneyu. Tega dne bo od 19.45 do 20.45 (po krajevni uri) čital pred mikrofoni poslanico papeža Pija XI., ki se bo potom radia razširila na vse strani.

Francoski maršal Fayolle umrl

PARIZ, 28. Maršal Fayolle je umrl včeraj ob 9. uri. Imel je 76 let. Tekom svetovne vojne je poveljeval francoskemu pomožnemu zboru na italijanski fronti. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 9. uri na državne stroške.

Konvencija glede suženjstva

ŽENEVA, 28. Italijanska vlada je izročila tajništvu Družbe narodov ratifikacijske listine, nanašajoče se na konvencijo o suženjstvu, sklenjeno v Ženevi dne 25. septembra 1826.

DNEVNE VESTI

Nov cestni zakonik

Z vso vnemo se pripravlja novi zakonik, ki bo vseboval določbe o disciplini na cestah in o prometu sploh. Novi zakonik se pripravlja v ministrstvu za javna dela v sporazumu s prometnim ministrstvom in stopi v veljavo, kot se poroča, že s 1. oktobra letošnjega leta. Vseboval bo stroge določbe o pravicah in dolžnostih vseh, ki se poslužujejo cest. Istotako bo začela s 1. oktobra svojo službo tudi cestna milica. Njena naloga bo obstojala v tem, da nadzoruje državne ceste. Cestna milica bo nadomestila pokrajinske cestne straže, ko bodo te razpuščene.

SMRTNA KOSA

Iz Križa nam pišejo:

Smrt je zopet zamahnila med nas s svojo koso ter nam ugrabila Ernesto Pavlina. Pokojnica je bila vzorna žena in mati. Za pokojnico plačejo užaloščeni soprog in štirje mladoletni otroci. Bila je radi svojega blagega značaja v vasi splošno priljubljena in spoštovana od vseh.

Naj počiva v miru! Družini izrekamo najiskrenejše sožalje.

Križan.

Red za izplačevanje pokojnin

Izplačevanje pokojnin za mesec september se bo vršilo po naslednjem redu, in sicer pri ločenem odseku kr. zakladnice v ul. Geppa št. 3, pritličje

1) Civilni in vojaški upokojenci izpod bivše vlade: a) vdove in sirote št 1—900 dne 31. avgusta, št. 901—1760 dne 1. septembra, št. 1761 do 6820 dne 3. septembra, št. 6821 do 12.000 dne 4. septembra in 5. septembra od 12001 dalje.

b) Direktni upokojenci: 31. avgusta, št. 1 do 1100, 1. septembra, št. 1101 do 2600, 3. septembra, št. 2601 do 9.100, 4. septembra št. 9101 do 13600, 5. septembra, od št. 13601 dalje.

2) Invalidi, vdove in sirote bivše avstro-ogrske armade: vsi 12. septembra.

Vsi predujmi brez pokojninskih knjižic se izplačajo 30. avgusta. Vsote za sekvestre in alimente se izplačajo 5. septembra.

Upokojenci, ki ne pridejo, ko je njihova vrsta, bodo morali čakati do konca in naj se javijo od 14. do 20. septembra ter 23., 24., 26., 27. in 29. septembra.

Upokojenci lahko dvignejo pokojnino pri vratcih št. 6 ali št 8.

SMRT ROJAKA V TUJINI

Pišejo nam:

Antona Arčon, poslednjega župana občine Renče, ni več med živimi. V sredo dne 22. t. m. okrog 8. ure popoldne je preminul v bolnišnici v Winterthur-ju. V torek je bil še zdrav, je še delal; v sredo že na parah... Nesreča? Ne, nenadna smrt. V sredo zjutraj se je počutil slabega in je bil šel k zdravniku, kateri mu je velel, naj gre v bolnišnico. Tja je bil tudi prepeljan z avtom, katerega je preskrbel tu poznani gostilničar g. Malagoli, ki je tudi bolnika spremljal v okrajno bolnišnico. Prišedši v bolnišnico so zdravniki hoteli spremljevalca odsloviti, nakar je bolnik spregovoril: «Malagoli ostanite tukaj, ker jaz umrjem». To so bile njegove poslednje besede; v trenotku je izdihnil.

Predlansko leto je prišel v Švico, kot zidar z mnogimi drugimi Renčani in letos mu je Švica pripravila — gomilo.

To je tudi prvi smrtni slučaj, med tukajšnjimi zidarji iz Renč. V soboto dopoldne se je vršil nadvse dostojen pogreb. Udeležilo se ga je okrog 60 domačinov, ki so prihiteli iz Curiha, Wolishofna in celo tam od švicarsko-avstrijske meje iz Widuau. Udeležil se je pogreba tudi inženir podjetja, pri katerem je bil pokojnik zaposlen. Zbor pevcev iz Curiha s pevovodjem g. Roesler-jem je zapel pri odprtem grobu večno lepo: Blagor mu ...Podarjenih je bilo skupno 11 vencev, od katerih so bili posebno lepi oni: «Tovarišev iz Züricha» «sodelavcev iz Winterthur-ja», in «družine Arčon» iz Winterthurja «družine Malagoli». Posebna hvala gre g. Malagoli-ju, ki se je mnogo potrudil ob smrti in po smrti, dalje g. pevovodju in pevcem iz Curiha g. Francu Možetič, zidarskemu mojstru, ki je organiziral curiško skupino, družini Arčon iz Winterthurja in vsem, ki so količkaj pripomogli, da se je pogreb v popolnem redu izvršil.

Razkropljeni družini pokojnika naše iskreno sožalje, Tebi o Anton, naj bo lahka tuja zemlja!

Tovariši.

ZA ELEKTRIČNO RAZSVETLJAVO NA LOVCU IN V SVR. KRIŽU

Tržaški pteštat sen. Pitacco je z včerajšnjim dnem odredil, da se ima pričeti gradnja električne napeljave, ki ima oskrbovati z električno razsvetljavo dvorec «Revoltella», poslopje «Ferdinandeo» in vse hiše, ki so na pobočju Lovca. Stroški napeljave bodo znašali L. 194.500.— in bodo kriti s 5,000.000 lir posojila, ki ga je pred kratkim najela tržaška občina. Delo predvideva položitev podzemskega kabla 2000 voltske jakosti v podaljšani ulici Pas.uale Revoltella, zgradbo transformacijske celice na vrhu Lovca in napeljavo stranskih tokovodnih žic.

Tudi dela za napeljavo električne razsvetljave pri Sv. Križu so že započeta.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 26. avgusta 1928

Rojeni: 12;
umrli: 3;
poroke: 9.

dne 27. avgusta 1928.

Rojeni 9;
umrli: 14;
poroke: 2.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Dopisniku iz Hrušice: Objavili smo že en dopis iz Vaše vasi, v katerem so se pevci in pevke poslovili od g. Planinška. Mislimo, da to zadostuje. Pišite še kaj. Pozdravljeni!

Dopisniku izVogerskega: Ne moremo priobčiti, ker se niste podpisali. Vrh tega je vaš dopis nerazumljiv. Ako v dopisu na kaj namigujete, morate vsaj uredništvu zadevo natančnejše obrazložiti. Oglasite se še kaj!

Dopisniku iz Cerovega. Vi nas povprašujete, ako je «Edinost» obvezna poročati pod «Vestmi z Goriškega» o vseh razpravah, ki se vrše pred sodiščem. Nikakor ni obvezna, temveč poroča le o takih, ki več ali manj zanimajo občinstvo. Zato vaši prošnji, zlasti, ker je stvar že zastarela, žal sedaj ne moremo ustreči. Oglasite se s kakim dopisom!

Iz tržaškega življenja

S kolesa je padel

Klement Damiani, 41-letni delavec, stanujoč v ulici A. Canova št. 9, se je včeraj popoldne peljal s kolesom po ulici Geppa navzdol. Ko je privozil do korza Cavour, se mu je kolo na ovinku prevrnilo, da je padel s silo na tla. Ker se je pri tem močno poškodoval, so mimoidoči poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Tukaj je zdravnik ugotovil, da se je Damiani močno poškodoval na gležnjih obeh nog, tako da se bo moral zdraviti šest do osem tednov. Sprejet je bil v X. oddelek.

Vrat si je porezal

46-letni kočjaž Ivan Dalenc, stanujoč v ulici Edmondo d'Amicis št. 10, se je včeraj popoldne nahajal v skladišču sena Ivana Marcovicha v ulici Cisternone štev. 7. Šel je tja z namenom, da kupi nekaj sena za svojega konja. V takih skladiščih pa imajo velik stroj, ki tlači in reže snope sena; in tudi v omenjenem skladišču je bil tak stroj, pri katerem je bil zaposlen neki starejši delavec. Dolenc je šel naravnost k stroju, da si vzame nakupljeno seno, ko pa je hotel vzeti iz stroja ravno v tistem hipu zrezani snop, se je rezilo nenadoma sprostilo in ga oplazilo po vratu. Delavci, ki so se nahajali v skladišču, so poklicali takoj zdravnika rešilne postaje, ki je ugotovil na Dolencu številne poškodbe na vratu, ozdravljive v petnajstih dneh. Z vozom rešilne postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v X. oddelek.

Kamen ji je priletel v glavo

Med Lloydovim arzenalom in pristaniščem «Duca d'Aosta» je košček obale, na katerem se v poletnem času koplje množica ljudi. Tako se je včeraj šla tjakaj kopat tudi 24-letna Bianca Suppancich, stanujoča v ulici A. Manunzio št. 6. Na obali pa je bil privezan tudi ribiški čoln, last nekih neapeljskih ribičev. Ribiči so se bili malo prej izkrcali, ker so imeli opravka na obali. Na čoln pa se je spravila gruča pobalinov, ki je pričela po njem rogoviliti. Marij Gaspari, 44-letni elektrotehnik, stanujoč v ulici della Guardia štev. 52, ki je delal za ribiča, je paglavce zapazil in jim s kamnom grozil, ako se ne oddaljijo takoj. Pobalini pa se zanj niso zmenili in so mirno nadaljevali svoja opravila. Spričo tega je Gaspari zagnal kamen proti čolnu, pa jo slabo premeril razdaljo; kamen je zadel v glavo Suppancichevo, ki je mirno plavala v bližini. Udarec je bil precej močan in dekle je zadobilo na glavi težko poškodbo. Javila se je v tržaški bolnišnici, kjer so ji rano izprali in obvezali. Zdraviti se bo morala dober teden dni.

Otroške praske

6-letni Jolando Naperotich, stanujoč v ulici Rigutti štev. 23, je včeraj popoldne stopical po stopnicah, ki vežejo ulico Rigutti in ulico Molin a vento. Pa sreča nekega fantiča, s katerim je imel poravnati stare račune. Pričela sta se prerekati in prepirati, dokler ni neznani fantič sunil Jolanda in ga vrgel na tla. Ta se je pri padcu pobil po glavi. Jokajo se je vrnil domov in oče ga je popeljal v mestno bolnišnico, kjer so ga obvezali. Čez par dni bo že spet dober.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Imenovanje

Za predsednika žitne komisije (za žitno propagando) je bil imenovan od načelnika vlade komisar iz Krmina cav. uff. Aleksander Visca. —

Imenovanje državnega komisarja pri goriškem potujočem kmetijskem uradu

Za državnega komisarja na Goriškem poučnem potujočem kmetijskem uradu je imenovan Aleksander Visca s posebnim poslovanjem in kot nadzornik.

Demisijo je podal

Demisijo je podal znani govornik invalid prof. cav. Ozvald Mazzocco, kot predsednik udruženja bojevnikov. Vzroki, ki so ga privedli do tega — pišejo italijanski listi — niso znani.

Podvojena telefonska linija med Vidmom in Gorico

Telefonska družba za tri Benečije javlja, da se postavi dvojna telefonska linija med Vidmom in Gorico, kar bo zelo pospešilo telefonski promet med omenjenima mestoma.

Ker je nosil fašistovski znak, ne da bi bil vpisan v stranko

Goriški orožniki so prijeli n naznanili sodnijski oblasti 24-letnega goričana Italo Difata od Konštantina, ker je nosil fašistovski znak, dasi ni bil vpisan v fašistovsko stranko.

MARIJINO CELJE NA KANALSKEM

Za romarje

V nedeljo po prazniku rojstva Marije Device, to je dne 9. septembra, se vrši romanje na Marijino Celje, ki je najbolj priljubljena domača romarska pot. Romarji iz Kanalske doline, iz Brd in povsod drugod, pridite Mariji v čast, vam v tolažbo in užitek. Marijino Celje je tudi ena izmed najlepših razglednih točk po lepih Brdih.

ČRNIČE

Natečaj za občinskega uradnika

Do 15. septembra 1928 je razpisan na tukajšnji občini natečaj za občinskega uradnika. Letno bo uradnik dobival plače L 5000, več 800. Kdor reflektira na to službo, naj napravi prošnjo na kolkovani poli za L 2. na črniško županstvo. Opremljena mora biti z dokumenti, ki so navedeni v zadnji zbirki uradnih aktov goriške prefekture št. 34 na zadnji strani.

DOLENJA BRANICA

Kot po drugih krajih, tako je tudi tukaj pri nas suša zadela v živo in nam skoraj uničila naš glavni pridelek — ki nam ga daje vinska trta. Letošnje grozdje, ki ga je trta rodila zelo dobro, je radi suše zelo drobno in je pričelo zadnje čase polagoma zoreti. Zadnji dež je sicer trto nekoliko okrepil, vendar pa ni zadostoval. Ako bi se nas Bog z dežjem vnovič usmilil, bi morda rešili še precejšnji del pridelka, ker bi se grozdje nekoliko odebelilo in bi tudi na ta način lažje dozorevalo. Še nekaj sem hotel omeniti, predno zaključim to moje pisanje. Mi Braničani nismo nikoli prej dajali povoda, da bi se o nas in vedenju naših fantov slabo govorilo okrog. Zadnje čase pa se med nami šopirijo nekateri z neprav lepo preteklostjo, ki so si znali na ta ali oni način pomagati in si opomoči. Per pa jim manjka vzajemnosti in sloge — dajejo njihovi medsebojni računi neprestano povod različnim prepirom bolj izgublja na svojem dobrem glasu. Zato nehajte!

IZ IVANJEGA GRADU

Po zadnjem polovičnem dežju je zopet vročina, tudi vsi jesenski pridelki kažejo biti uničeni, vštevši trte. Sreča, da nam je vodovod parkrat napolnil vodnjak, drugače bi bili brez vode, pitne i za živino. Živine bo treba polovco prodati radi pomankanja krme, katero je suša uničila.

Pošto dobivamo štirikrat na teden. Ob nedeljah nosi drug pismonoša toda nepraktičen je. Namesto da bi obšel Prešerje, Ivanji grad, Gorjansko, Brje itd., gre najprej v Gorjansko in se vrača nazaj čez Ivanji grad v Komen okoli poldne namesto zjutraj ob 8. uri! Ravno nasprotno bi torej moralo biti!

KOJSKO

Nekoliko statistike

Danes vam hočem navesti nekoliko statistike iz naše sedaj precej razsežne občine, ki jo vodi prefekturni komisar Bayer. Z ozirom na popisovanje vseh onih družin, ki imajo večje število otrok, je v naši občini občinski načelnik sestavil sledečo statistiko: V občini je 73 družin s sedmimi otroci, 76 družin z osmimi otroci, 66 z devetimi otroci, 57 z desetimi, 34 z enajstimi, 21 z dvanajstimi, 11 s trinajstimi, 7 s štirinajstimi, 2 s petnajstimi, 1 s šestnajstimi in sedemnajstmi. Družin, ki imajo več kot sedem otrok je torej 319.

GABROVICA PRI KOMNU

Občinske zadeve

Pred kratkim je bil izdan odlok, ki je bil svoj čas objavljen tudi v Edinosti, s katerim so priključene občini Komen sledeče vasi: Gorjansko, Brje, Škrbina, Gabrovica, Pliskovica in Veliki Dol, ki so dosedaj imele tudi svoja županstva, Pliskovica in Veliki Dol celo lastnega poteštata, med tem ko so vse ostale sicer imele svoje občinske urade, so pa vendar že pripadale pod komensko županstvo. S to novo naredbo se je torej komenska občina povečala še za tiste vasi, ki so do sedaj imele svojega poteštata. Ukinili so se s tem tudi vsi poduradi v posameznih vaseh in vse tazadevne knjige so bile prepeljane v Komen, kamor bodo morale od slej hoditi tudi vse stranke, ki bodo imele opravka na občini.

Kar je v enem oziru dobro, to je po drugem slabo — radi tega nameč, ker bodo morali ljudje za malenkostne stvari, naznanitve smrti, rojstva ali poroke i. t. d. hoditi odslej na županstvo v Komen, kar bo za vse velika izguba časa, združena z gotovimi stroški, a za najbolj oddaljene, ki bodo rabili 2 uri hoda, še posebno. Pri civilnih zadevah, kjer morajo biti pričujoče tudi priče ,— jih bo moral dotičnik kar direktno s seboj pripeljati ali pa s jih proti plačilu priskrbeti v Komnu samem. — Ker smo pa letos v gmotnem oziru še posebno na slabem, ker nam je radi predolge šuše uničen skoro ves pridelek, želimo, da bi nam radi tega višja oblast to nepriličnost v izgubi časa in denarja dobrohotno odpravila ter nam v prizadetih vaseh dopustila vsaj še knjige civilnega stanja, katere naj bi vodil kakšen občinski uradnik, ki bi kakor do sedaj vsaj enkrat na teden prihajal v prizadete vasi in na licu mesta zapisoval vse tozadevne izpremembe.

Upamo, da bo pričujoči dopis obrnil nase pozornost odgovornih činiteljev, ki nam bdo želje upoštevali in skušali tudi ugodno rešiti našo prošnjo.

* * *

Doznal smo tudi, da nam je naš dosedanji komenski poteštat g. inž. G. Pagnini z novim dekretom postavljen za prefekturnega komisarja, kar moramo le z veseljem beležiti.

BORZNO POROČILO

Trst, dne 28. avgusta 1928.

Amsterdam 762.50-768.50; Belgija 263.50-267.50; Francija 74.43-74.73; London 92.54-92.74; Norveška 503-513; New York 19.03-19.09; Španska 314-320; Švica 366.50-368.50; Albanska 366-368; Atene 24.50-25.—; Berlin 452-458; Bukarešt 11.45-11.85; Praga 56.43½-56.73½; Madžarska 329.50-335.50; Dunaj 266.25-272.25; Zagreb 33.47½-33.77½.

Uradna cena zlata (27. VIII.) L 368.40; Kons. 5% L 82.80; vojnoodškodninske obveznice L 75.70.

†

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljubljena hčerka, sestra in svakinja

MARIJA PETELIN

danes zjutraj ob 9. in pol uri, v cvetoči dobi 21 let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil jutri, v sredo, dne 29. t. m., ob 6. uri pop. iz hiše žalosti na Trsteniku štv. 526 ne barkovljansko pokopališče.

TRST, 28. avgusta 1928.

MARIJA vd. PETELIN, mati.
Josip in Alojzij (odsoten), bratje.
Roža Skerl, Zora Skerl (odsotna) in Mečki, sestre.
Alojzij Skerl in Anton Skerl (odsoten) svaki.

MALI OGLASI

POLICE s predali, pisalne mize, so vsled selitve na prodaj. Pisarna Dr. Henrika Okretiča, Via N. Machiavelli 15, I. 911

BRIVCI POZOR! Dobro vpeljana brivnica, s pohištvom 2 sob in kuhinje, se proda v občini s približno 10.000 prebivalcev. Pojasnila daje S. Došek, Cerkno (Goriška). 912

PRILIKA! Poročno sobo prodam. Ogledati si do sobote. Carpison 6/III.

Naročajte „Naš Glas“

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (176)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

Milica mu je krepko stisnila roko in njene plave oči so se navdušeno in smelo zabliskale.

— Prav imaš. Ne skrivaj se, ampak delaj, kakor ti veleva dolžnost; tudi jaz hočem biti močna in deliti s teboj vse nevarnosti, ker te hočem biti vredna. Zdaj pa te nečesa prosim: ne marem, da naju poroči zoprni Agafangel, zato pa uredi, če je mogoče, tako, da se poročiva v cerkvi Znamenskega, kjer je za priorja stari oče Izidor.

— Veseli me, da sem pogodil tvojo željo, ker Dmitrij Pavlovič je vse pripravil za prihodnjo nedeljo. A za tvojo obljubo sem ti hvaležen iz vsega srca, — je odgovoril Kromski ter goreče poljubil nevesto.

III.

Zdaj pa se povrnimo v Krenico v času, ko je bil Berenklau po samomorilnem poskusu blizu smrti.

Vest o tem dogodku se je naglo raznesla ter razburila provincialno gnezdo in izzvala vsakovrstne govorice.

Ko je prispel brzojavno pozvani stari grof, je našel tam že baroneso Daunicevo s hčerko pri bolnikovi postelji. Bolnik je bil v mrzličnem stanju in ni nikogar poznal. Grof Zigfrid je bil docela obupan; nikdar mu ni bil sin tako drag kakor zdaj, ko ga je utegnil vsak hip izgubiti. V tistih mučnih, žalostnih dneh pri smrtni postelji je stari veseljak prvič občutil praznoto svojega nepoboljšljivega otročjega brezsmotrenega življenja in hudo si je očital, da ni živel s sinom. Morda bi bilo njegovo posredovanje o pravem času preprečilo prelom; zadržalo Milico pred nepremišljenim odhodom, Egona pa pred samomorilnim poskusom.

Bila je noč in grof je sedel pri bolniku; s težavo je prepričal baroneso in hčerko, da sta šli k počitku. Pretirano negovanje in skrb Vilme sta ga dražili.

Nemirno je poslušal težko, pretrgano dihanje sinovo, ki je nenadoma odprl oči in z mrzličnim, toda zavestnim pogledom obšel v poltemi tonečo sobo. Nato mu je legel bridek izraz na ustna in zaprl je oči; zdelo se je, da ni zapazil očeta. Črez nekaj trenotkov je bolnikova roka otipala podvezo in jo skušala strgati, toda grof Zigfrid je naglo priskočil in ga pravočasno zadržal.

— Boj se Boga, Egon! Usmili se vsaj starega očeta.

Mrzličen trepet je šel po ranjenčevem životu, iz prsi pa se mu je izvil pridušen stok, a roka je omahnila na odejo. Ta napor ga je utrudil in zopet je padel v nemirno pozabljenje.

Vendar pa je mladi, krepki organizem zmagal nad smrtjo in nekega jutra, po dolgem blagodejnem spanju, je Egon odprl oči v popolni zavesti; toda bil je še slab in zdravnik je predvideval počasno okrevanje.

Ko je bil bolnik nekoč sam z očetom, ga je vprašal, če je Milica obveščena in se je morda vrnila.

— Karolina mi je pravila, da je o vsem pisala Matildi, toda od Milice Jurjevne nimamo nikakih vesti.

— Morda je odsotna, — ga je poskušal potolažiti oče, ko je bral na sinovem obličju bridek, nevoljen izraz.

Ves ostali dan ni bolnik izpregovoril besede, kar je silno vznemirilo grofa; naslednjega dne pa je prosil očeta, naj pokliče pravnega zastopnika in mu naloži, da uvede pogajanja za ločitev zakona. Grof Zigfrid ga je skušal prepričati, naj odloži končni sklep, zlasti pa naj se ne prenagli v tem važnem vprašanju, ki ga je treba dobro premisliti in resno pretehtati.

— Ne muči me z ugovori, oče. Vse sem premislil, moj sklep je neomajen, — je odgovoril Egon s tihim, toda trdnim glasom. — Ne bi bil iskal smrti, če bi mi ne postalo življenje neznosno; ker pa mi neizprosna usoda ukazuje živeti in moram iz ljubezni do tebe vlačiti svoje življenje, tedaj pusti, da si ga uredim po svoji volji.

Stari grof ni ugovarjal in pogajanja za ločitev zakona so se pričela v veliko Vilmino radost, dasi jo je prikrivala.

Zdravje se je polagoma vračalo grofu; čim bolj so se mu vračale moči, tem več se mu je vračal mir. Samo v trenotkih osamljenosti, je daja duška svojemu neutešljivemu gorju.